Zaterdag, 29 Mei 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 3914

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Eiland Bonaire:
M. L. BOOI. Breedestraat, Kralendijk.

Vliegende forten bombarderen Livorno.

Ook Foggia en Lucera in Italië aangevallen; voorts vliegvelden op Sardinië, Sicilië en Pantelleria.

Goede vordering van U. S. A.-troepen op Attu.

6 Duitse r-boten nabij Franse kust vernietigd.

CHINEZEN BOMBARDEREN ITSJANG.

Het Centrale nieuwsagentschap deelde mede, dat Chinese bommenwerpers onder geleide van gevechtsvliegtuigen Itsjang, de Japanse basis aan de Jang-tse-Kiang hebben gebombardeerd. Grote schade zou aan militaire installaties zijn aangericht. Alle vliegtuigen keerden terug (Tsjungking, (AP) 28.5).

NOG DUIZEND JAPANNERS GEDOOD.

Het Chinese communiqué zeide, dat nog duizend Japanners gedood werden en grote hoeveelheden oorlogsmateriaal en voorraden veroverd werden in de gevechten op Donderdag nabij Itsjang. De vijandelijke sterkte omvat naar schatting 2 divisies. Voorts werd gezegd, dat de Chinezen met steun van vliegtuigen in deze sector een tegenaanval deden. Ook werd gezegd, dat de Chinezen verschillende punten heroverden ten Westen van Lihien in het Noorden van Honan (Tsjungking, (AP) 28.5).

GENERAAL TSJENG TSJENG LEIDT CHINESE TROEPEN.

Officieel werd bekend gemaakt, dat Generaal Tsjeng Tsjeng, Vice-Minister van Oorlog en een van China's schitterendste strategen, de strijdkrachten leidt tegen het Japans offensief in de provincie Hupeh, hetwelk de Chinese autoriteiten beschouwen als een openingsphase van een slag om Tsjungking.

Tsjeng is een van Tsjang Kai Sjeks meest vertrouwde Generaals. Hij kreeg het bevel over het oorlogsgebied, omvattend West-Hunan en West-Hupeh, in 1940. Hij legde zich toe op het vormen van een krachtige Vrije Chinese gemeenschap in het gebied van Hupeh buiten de Japanse bezetting.

De officiële verklaring zeide, dat dit deel van Hupeh thans een belangrijke schakel vormt tussen Middel-China (de provincies Hunan en Kiangsi) en het Westelijk Chinese gebied rond Tsjungking. Voorts werd gezegd: „Strategisch is dit gebied thans het voornaamste verdedigingsbolwerk voor Tsjungking aan de Jang-tse-Kiang. De tijdelijke hoofdstad ervan is gevestigd te Ensjih, op 150 kilometer ten Westen van Itsjang. De vroegere hoofdstad Wutsjang is sedert 1938 in Japanse handen.

Volgens een Chinesen waarnemer „zal Japan in de naaste toekomst wanhopige pogingen doen om een beslissing te forceren in het Verre Oosten, waarbij een offensief tegen Australië de meest waarschijnlijke ontwikkeling is". Voorts zeide deze waarnemer: „De Japanse activiteiten in het Westen van Hupeh, die schijnen te wijzen op een aanstaande gecoördineerde aanval in Westelijke richting langs de Jang-tse-Kiang, zouden slechts tactieken kunnen zijn om de aandacht der Geallieerden af te leiden" (Tsjungking, (AP) 28.5).

WAT TOKIO VAN DE STRIJD IN CHINA ZEGT.

In een uitzending, welke door de Associated Press werd opgevangen, zeide Radio-Tokio, dat China's elite, goed uitgeruste troepen van het 18e leger, op het punt staan te worden uitgeroeid in de oorlogzone aan de Jangtse rond Itsjang op 700 kilometer ten Oosten van Tsjungking. Ook werd gezegd, de binnen 20 dagen vechten de Chinese 87e en 97e legers vrijwel opgeruimd zijn en Yuyangkwan en Tsjangyang bezet zijn. Dit geschiedde bij de opmars in Zuidwestelijke richting van de Japanse rivierbasis Itsjang uit. De Japanners beweerden, dat zij het 18e leger afsneden in een snelle aanval over de Jangtse, welke op dit punt Noord-Zuid vloeit. Bij de oversteek van de Oostelijke naar de Westelijke [illegible] zeiden de Japanners, dat zij twee steden bezetten op ongeveer 10 kilometer ten Zuid-Westen van Itsjang. Andere Japanse eenheden staken de rivier Tsjin Kiang meer naar het Zuiden over en namen het 18e leger in de flank (New York, (AP) 28.5).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„Noordelijk deel van de Stille Oceaan: Op 26 Mei bekwamen de troepen van het Noordamerikaanse leger verschillende belangrijke punten langs de keten ten Zuiden van de Chichagof-corridor. Harde handgevechten op het woeste terrein duren voort. De Noordelijke strijdkrachten van het Noordamerikaanse leger drongen door in een deel van de Vishaak-keten op ongeveer 2½ kilometer ten Zuid-Westen van de Chichagof-haven. De gevechten duren voort om de Japanners te verdrijven van de hoge toppen in de nabijheid. Een aanval der Noordamerikaanse troepen om den vijand op te ruimen van de keten ten Zuiden van het meer Cories is in voortgang. Liberator zware bommenwerpers, Mitchell middelzware bommenwerpers en Lightnings gevechtsvliegtuigen steunden op doeltreffende wijze de krijgsverrichtingen op de grond.

Op 26 Mei deden Mitchell middelzware bommenwerpers en Warhawk gevechtsvliegtuigen van het leger drie aanvallen op Kiska. Het hoofdkampgebied der Japanners en de startbaan werden gebombardeerd. Talrijke voltreffers werden gezien. Aan een aanval op Kiska, die in een vorig communiqué van de Noordamerikaanse Marine vermeld werd, namen vliegers van de Canadese luchtmacht in Warhawk gevechts vliegtuigen deel" (Washington, (AP) 28.5).

LAVAL, HOE LANG NOG?

De radio van Parijs, die onder nazietoezicht staat, zeide in een uitzending, welke door het Britse Ministerie van Informatie werd opgevangen, dat geheel Frankrijk „opstaat in verzet tegen de inwisseling van Franse oorlogsgevangenen voor arbeiders, die naar Duitse oorlogsfabrieken gezonden worden". Men beschreef dit toe aan de regering.

De uitzending kwam vlak op berichten uit Madrid, die beweerden, dat in Vichy een complot broeit tegen Laval, Marcel Déat en andere leiders van de oude politieke partijen. De radio zeide: „Duizenden oude en zieke mensen zijn opgeroepen door onbekwame overheden en naar Duitsland gezonden. Van de andere kant zijn jonge en rijke mannen ontsnapt aan de dienstplicht door omkoperij.

De publieke opinie over geheel Frankrijk weet, dat de onbekwame overheden van Vichy ons gebracht hebben in deze moord en elke Fransman weet, dat dit ogenblikkelijk moet worden hersteld."

Waarnemers van Geallieerde regeringen zeiden, dat de scherpe critiek die de laatste twee weken door de radio van Parijs wordt geoefend „mogelijk betekent, dat de Duitsers genoeg hebben van Laval.". (Londen, (AP) 28.5).

GEORGES CATROUX IN ALGIERS TERUG.

Georges Catroux, de verbindingsman tussen Giraud en De Gaulle, arriveerde uit Londen te Algiers om tegenwoordig te zijn bij de ontvangst van De Gaulle.

De Gaulle's aanstaande aankomst deed nieuwe speculaties ontstaan over veranderingen in de hoge burgerlijke posten. Deze zullen waarschijnlijk gemaakt worden door het nieuwe Uitvoerende Comité van het Franse Imperium tijdens de openingsbijeenkomsten. Generaal Auguste Noguès, die door De Gaulle becritiseerd is voor zijn vroegere connecties met Vichy en door Geallieerde waarnemers beschreven wordt als een herhaaldelijke obstructievoerder ten tijde der Geallieerde landingen, zou Giraud zijn ontslag aangeboden hebben als Resident-Generaal van Marokko (Algiers, (AP) 28.5).

GEALLIEERDE LANDINGSVAARTUIGEN IN TUNISCHE HAVENS.

Uitzendingen van Rome en Berlijn, die door de Associated Press werden opgevangen, zeiden, dat Geallieerde landingsvaartuigen bij aanvallen van Duitse en Italiaanse vliegtuigen op de Tunische havens Bizerte en Sousse getroffen zijn. Beide havens zijn mogelijke uitgangspunten voor een inval van Sardinië, Sicilië en Pantelleria (New York, (AP) 28.5).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„In de nacht van 27 op 28 Mei vielen Wellington bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtstrijdkrachten de vijandelijke vliegvelden op Sardinië aan. Gisteren deed een grote strijdmacht van Vliegende Forten een aanval op Livorno in Italië. Grote schade werd aangericht aan de olie-raffinaderijen alsook aan de dokken, scheepswerven en rangeerterreinen. 3 Voorraadschepen werden getroffen. B-25 Mitchelss en B-26 Marauders, geëscorteerd door P-38 Lightnings en P-40 Warhawks vielen een vliegveld op Sicilië aan. Vele bommen vielen op het vliegterrein en richtten schade aan aan de vliegtuigen op de grond.

P-38 Lightnings met bommen zetten deze aanvallen voort toen zij het vliegveld Castelvetrano aanvielen. Pantelleria werd overdag ook aangevallen door P-40 Warhawks en A-20 Bostons. Bij deze aanvallen werden 19 vijandelijke vliegtuigen in luchtgevechten vernield. 2 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield op de avond van 27 Mei. Van al deze verrichtingen worden 2 onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 29.5).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het communiqué van de luchtmacht in het Midden-Oosten luidt als volgt: „Een grote strijdmacht van zware Noordamerikaanse bommenwerpers viel het vliegveld Foggia in Italië gisteren overdag aan. Op zijn minst 2 vliegtuigen op de grond werden opgeblazen, terwijl andere beschadigd werden. Voltreffers werden geplaatst op hangars en verschillende branden werden gesticht. Zware bommenwerpers van de Royal Airforce vielen Augusta op Sicilië aan tijdens de nacht van 27 op 28 Mei. Bommen ontploften bij het spoorwegstation en nabij de olie-installaties.

Een kleine vijandelijk zeilschip werd gisteren aangevallen en beschadigd nabij de Oostkust van Hellas. Van de- [illegible] onze vliegtuigen veilig terug" (Cairo, (AP) 29.5).

PORTUGEES DIPLOMAAT IN ALGIERS.

Radio-Algiers deelde mede, dat een Portugees diplomaat naar Algiers gekomen is „om contact te maken met het verenigde Frankrijk". Zijn naam werd niet genoemd in de uitzending. Het feit werd evenwel van grote betekenis geacht (Londen, (AP) 28.5).

ZIJ VERLATEN GIBRALTAR.

De Duitse radio zeide, dat het vliegdekschip „Formidable" en 4 torpedojagers uit Gibraltar de Middellandse Zee zijn opgevaren. Verschillende transportschepen met troepen en ongeveer 20 koopvaardijschepen zouden nog aan de rede van Gibraltar liggen (Londen, (AP) 28.5).

AANVAL OP DUITSE R-BOTEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht deden Albacores van de marine-luchtmacht, die met het Gevechtscommando opereren, een aanval op vijandelijke r-boten nabij de Franse kust. Zes r-boten werden in de grond geboord en andere werden beschadigd. Vliegtuigen van het Bommenwerperscommando legden mijnen in vijandelijke wateren. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist."

Nader wordt medegedeeld, dat de aanval op de r-boten nabij het schiereiland van Cherbourg plaats vond. Van de 12 Duitse r-boten, die aangevallen werden, ontkwamen slechts 3 onbeschadigd. Elke Albacore plaatste op zijn minst één voltreffer.

R-boten zijn motorvaartuigen, waarvan sommige uitgerust zijn met torpedo-lanceerbuizen. Zij worden dikwijls door de Duitsers gebruikt voor het vegen van mijnen (Londen, (AP) 29.5).

„TOT HET EIND".

De Associated Press ving een bericht van Radio-Marokko op volgens welk Benito Mussolini Donderdag een geheime bijeenkomst had met de fascistische partijleiders en besloot de weerstand op Sicilië en Sardinië „tot het eind" vol te houden.

Voorts werd gezegd, dat alle verdedigingswerken van beide tredstenen naar het vasteland ogenblikkelijk worden versterkt met luchtdoel-batterijen. Sicilië's gehavende vliegvelden zullen onder toezicht staan van de fascistische leiders (Londen, (AP) 28.5).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

Het nieuws van vandaag.

Boven de wolken, die de bergtoppen van Attu omhullen, vechten Noordamerikaanse troepen om het bezit van het eiland op 1200 kilometer van de Japanse Koerilen. De vijandelijke overblijfselen worden gestadig opgeruimd in verwoede handgevechten, waarbij de bajonet en de handgranaat een belangrijke rol spelen. Op Kiska, waar de vijand voorlopig nog zonder Noordamerikaans gezelschap zit, vielen bommen uit Liberators, Mitchells en Lightnings om zijn kanonstellingen en verdedigingswerken stuk te slaan (blz. 1).

Het communiqué, dat door het Noordamerikaanse Departement van Marine werd uitgegeven, gewaagde slechts van de strijd in het Noordelijk deel van de Stille Oceaan. Uit het gebied van de Salomonseilanden werd niets gemeld en ook van MacArthurs Hoofdkwartier in Australië wordt niets vernomen. Het is vreemd stil in de Stille Zuidzee. Er wordt haast niet gevochten (blz. 1).

Waar wel flink gevochten wordt, is in China. Generaal Tsjeng Tsjeng, een van China's meest befaamde strategen, heeft er de leiding over de legers, die het Japanse Jangtse-offensief bestrijden (blz. 1).

Ook in de Russische Kuban is het niet rustig en Duitse berichten blijven praten over Russische aanvallen. De Russen zeggen evenwel weinig of niets over de gevechten. Een correspondent van „Rode Ster" schreef, dat er een „plaatselijk gevecht" geleverd wordt, doch dat het de Duitsers zijn, die aanvallen.

Nachtelijke bombardementen op Duitsland bleven uit na de verwoede aanval van gisteren op Essen, waarbij meer dan duizend ton aan bommen geworpen werd in de hevigste aanval op deze stad. De Krupp-fabrieken — zo meldt een bericht uit Londen — zijn eigenlijk reeds een maand geleden stil gelegd (blz. 3).

De gebruikelijke patrouille-vluchten boven het Europese vasteland werden echter door de Raf onderhouden en nabij het schiereiland van Cherbourg brachten Albacores 6 Duitse r-boten tot zinken. Italië, Sardinië, Sicilië en Pantelleria hebben gisteren weer een bommenregen moeten weerstaan. Behalve vliegvelden op de drie eilanden werden Livorno, Foggia en Lucera op het vasteland aangevallen door de Geallieerden. Livorno ligt tegenover het eiland Corsica aan de Italiaanse Westkust. Foggia ligt op 130 kilometer ten Noord-Oosten van Napels en Lucera op 20 kilometer ten Noord-Westen van Foggia. De Italianen en Duitsers antwoordden met lichte bombardementen op Sousse en Bone (blz. 3).

OUDE PRINCIPES EN EEN NIEUWE ORDE.

Het is Curaçao's Dr. Desertine geweest, die eens temidden van een der vele door hem bijgewoonde vergaderingen heeft uitgeroepen, dat hij niet voor een nieuwe orde was, zo deze niet gegrondvest ware op de oude beginselen des Christendoms. Het is thans een Dominicaan, die een boek heeft uitgegeven onder een titel. die bijna **woordelijk gelijk is aan de uitspraak** van den doctor: „Old Principles and the New Order." 1) De schrijver is een Engelsman, van wien G.K. Ches- [illegible] „een van de weinige ware groten van onze tijd" is. Het is Pater Vincent McNabb O.P.

Pater McNabb O.P. is niet jong meer. Hij begon zijn sociale preken reeds onder Koningin Victoria, toen de machine als het heilsinstituut der mensheid beschouwd werd. Velen hebben hem reeds bewonderd, omdat hij wist de oude waarheden in — men zou bijna zeggen — dichterlijke vorm naar voren te brengen, steeds zo nauw mogelijk aansluiting zoekende bij het Heilig Evangelie. Hij deed naar voren komen, dat de mens nog wel iets meer is dan een machine, en dat het des te triester was, dat de machine den mens overweldigde en tot slaaf maakte. Pater McNabb zegt in zijn nieuwe hierboven genoemde boek, dat de mens zolang hij wel in staat is binnen enkele kilometers afstands weelde-artikelen te kopen, doch binnen diezelfde afstand geen levensnoodzakelijkheden kan kopen — dus bijvoorbeeld goedkope en ruime woongelegenheid, goedkoop en gezond voedsel — de zaak mis moet lopen. Grondslag voor een goed sociaal en godsdienstig leven veronderstel wel een zekere mate van welstand, maar met een hechte ondergrond aan de noodzakelijkheden des levens. Indien die er niet zij, is de gehele bovenbouw tot ruïne voorbestemd. Het is gemakkelijk te zeggen, dat herkerstening der maatschappij de basis van een nieuwe orde moet vormen, hoe deze basis te verwerkelijken, is een andere zaak. Volgens Pater McNabb is dit het kleine grondbezit en de huisnijverheid. Onwillekeurig moet men hier bedenken, dat de schrijver zelf Engelsman is, geboortig dus uit het land, waar het grote grondbezit en de grote industrie zoveel maatschappelijke ellende voor velen en maatschappelijke welstand voor zo heel weinigen heeft medegebracht.

Pater McNabb weet dat maar al te goed, want wie Londen gezien heeft, kent èn Pater McNabb èn Hyde Park èn de achterbuurten. Deze trits behoort bijeen. Het convent van den Pater ligt in de achterbuurten en zijn platform staat vaak opgesteld in Hyde Park, waar hij met name in de Goede Week steeds preekt, elk jaar met de Tien Geboden als uitsluitend onderwerp voor een algemeen en groots opgezet gewetensonderzoek van de massa.

Deze militante Predikbroeder zegt in zijn boek, dat hij geen politicus of econoom is, zodat hij niet in de eerste plaats het welzijn des Staats op het oog heeft. Maar zo zegt hij „als godgeleerde schrijf ik over de zedelijke beginselen welke de noodzakelijke grondslag voor dit welzijn des Staats uitmaken. Verwondering zal het wellicht baren, om een van de bekendste schrijvers in onze immers zo verlichte tijd zijn — werkelijk — serieus bedoeld — studie te zien openen met een hoofdstuk over de Economie en het Evangelie.

Pater MacNabb gaat bij zijn studie uit van het onloochenbare feit, dat er een God bestaat, dien wij moeten lief- [illegible] kunnen liefhebben en dienen zonder onzen evennaaste lief te hebben en te dienen.

Vervolgens zegt hij, dat het Gezin de grondslag voor het gehele maatschappelijke leven weer moet worden, en dat dit bij de maatschappij-ordening in het klein het best verwezenlijkt wordt. De waarde van alle sociale maatregelen moet allereerst getoetst worden in hun uitwerking op het gezin.

De gemiddelde mens bezit ook een gemiddelde aan deugd. De minder gunstige omstandigheden van iemand te betitelen als een gelegenheid om een bovenmatige deugd te tonen — bijvoorbeeld de heldhaftige deugd — is onjuist en is veeleer het scheppen van een gelegenheid van zonde.

Het is vaak veel verstandiger, aldus de schrijver, de gelegenheid tot zonde te vermijden en te ontvluchten, dan zich er roekeloos in te begeven en te willen vechten.

Pater McNabb komt er dan toe aan te tonen, hoe in de geïndustrialiseerde gebieden en stadsdistricten het gewone gezinsleven psychologisch en economisch een algehele onmogelijkheid is. Reden hiervan is, zegt Pater McNabb, dat onder zulke omstandigheden van den gemiddelden ouder meer dan een gemiddelde deugd gevergd wordt. In dit opzicht sluit de schrijver trouwens aan bij Pius XII, die de urbanisatie (het van het platteland wegtrekken om in de stad te gaan wonen) in enen beschouwd met de nedergang des huwelijks.

Pater McNabbs conclusie moet dus na zijn eigen uiteenzetting wel zijn, dat men om het probleem op te lossen thans moet beginnen met van de steden — welke hij qualificeert als gelegenheden tot zondigen — naar het platteland te vluchten. Hoe men hier ook over denken wil, het feit is daar, gelijk wij telkens weer in de pers zien, dat in vele kringen der bevolking individuele symptomen hiervan zijn op te merken. Een overigens onbetekenend pas verschenen boek „We took to the woods" is hiervan een exempel.

Hierbij is te beschouwen, dat inderdaad de stad niet de meesteres, doch de dienares van het land is. Land- en handarbeiders moeten samenwerken, opdat de stad met haar markten verdiene en ete. Men behoeft er slechts voor te waken, dat de stad met haar daardoor vergaarde geld niet het land overheerse.

Men denkt hierbij nogmaals aan de studies welke Curaçao's Pater Möhlmann kort geleden in ons blad heeft neergeschreven over de verwatenheid om de handen in letterlijke zin aan de ploeg of het werktuig te slaan. Men denke aan het artikel van den Heer

(Vervolgt op pagina 2).

1) Vincent McNabb, O.P., **Old Principles and the New Order** uitgave van Sheed and Ward, New York, $ 2,75; 246 blz.

HISTOMAPPEN EN HISTOGRAPHEN.

Uit de Verenigde Staten komen vele noviteiten. Jonge volken hebben vaak nieuwe ideeën, die methoden, van eeuwen her gevolgd in de Oude Wereld, omverwerpen. Soms zit er iets goeds in, soms niet. Het is altijd een teken van bekrompen domheid om reeds bij voorbaat af te wijzen al wat men tot een bepaald moment niet gekend heeft. En zelfs de mening, die men huldigt ten aanzien van verschillende zaken, is vaak nog voor verbetering en herziening vatbaar. Voor zover ons bekend nu is in Europa nog nimmer een soort geschiedkundig overzicht uitgegeven, dat bestaat uit een lange reep vouwbaar karton, waarop in tientallen, ja honderdtallen vakjes, kleuren en strepen een geschiedkundig overzicht wordt gegeven. Zelfs in de Verenigde Staten schijnt dit soort geschiedenisles nieuw te zijn. De ene uitgever noemt ze „Histomaps" en de andere „Histographs".

Verschenen zijn zo: **Histomaps of World History**, (door John B. Sparks) **Histomaps of Evolution** (door John B. Sparks) en Histomap of Religion(door John B. Sparks). Deze drie à 1 elk werden uitgegeven door **Rand Mc-Nally & Company**, 536, South Clark Street, Chicago.

Elders verschenen: **Histograph of Ancient Empires, Histograph of America, Pan-American Histograph, 20th Century World Histograph.** Deze laatste, waarvan de prijs ons onbekend is, zijn uitgegeven door **Educational Research Bureau,** 1217, 13th street, N.W., Washington, D.C.

Wij hebben ons enkele van deze kaarten aangeschaft en moeten getuigen, dat zij een inderdaad geheel nieuwe wijze van geschiedenis-overzicht geven. Technisch is uitvoering magnifiek, al lust het ons nimmer zulke hyper-aantrekkelijke omslagen en kaften te zien, zoals die welke boeken en tijdschriften sieren, die in de Verenigde Staten zijn uitgegeven.

Als men eenmaal vertrouwd is geraakt met de werking van de kaarten — ook dat is een techniek op zichzelf, die mensen uit de Oude Wereld zich maar moeilijk aanleren — dan begint het bestuderen. Het doet ietwat bombastisch aan om een overzicht van de evolutie voor zich te krijgen, dat „tien duizend millioen jaren" omvat of een geschiedenis-overzicht van 4000 jaren, op een reep papier van anderhalve meter lengte, maar dat daargelaten, hebben de samenstellers een wonderbaarijk genie aan de dag gelegd om de hele geschiedenis in systeem te brengen. Ware het jaartallenboekje de hoogste vorm van geschiedenis dan zou dit best einitmaat van geschiedkunde zijn.

Het combinatie vermogen van de samenstellers heeft het mogelijk gemaakt om bijvoorbeeld in één oogopslag te zien, dat omstreeks het jaar 700 v. Chr. het Assyrische rijk het meest betekende ten opzichte van de andere; hoe de Grieken opkomen omstreeks 1450 v.Chr., toenemen, afnemen, zich enorm uitbreiden onder Alexander en dan onder Caesar verdwijnen in het Romeinse rijk.

Histomap van de godsdienst begint met 180.000 jaar voor Christus', en een van de vormen van godsdienst wordt geclassificeerd als „stamgoden en godkoningen". Hiermede verbonden is de heldenverering en langs „oubaas", „stamvader", Middel-Afrikaanse pygmeeën, Zuidamerikaanse practijken, Middel-Australië, „wolkenvader", ontstaan hieruit (plm. 30.000 jaar voor Chr.) de stamgoden, waaruit weer de vergoddelijkste koning, die vooral voorkomt bij krijgsvolken, die van veelgodendom maatschappelijk geünificeerd worden in stammen onder een Oppergod. God van Maatschappij worden dan identiek, het begrip zonde ontwikkelt zich uit overtredingen tegen de stam (dus buiten de moraal staande): Egypte, Babylon, Alexander, Caesar, Hendrik III van het Duitse rijk, de Japanse sjintoïstische staatsvergoding, Napoleon, Fichte, Hegel, Nietzsche, nazisme, fascisme en sjintoïsme. „Nazis propose replace Christianity bij national Reich Church with Hitler's Mein Kampf in place of Bible."

Op zichzelf is deze lijn van de stamgoden van 180.000 v. Chr. tot het Nazisme van 1933-1942 niet onaardig gevonden, al zou er zeker nog héél wat over te zeggen zijn. Toch is het niet onaardig te zien, hoe uit de oeropvattingen der primitieve mensen zich steeds bepaalde en verwante strömingen kristalliseren.

De evolutie-kaart, lopende over liefst 10.000.000.0000 jaren bedoelt in kaart te brengen het ontstaan van de onderscheidene mensenrassen met daarnaast alle dieren, bacteriën, planten, fungi en wat er verder maar bestaat. Het is al heel jammer, dat de samenstellers van bovengenoemde systematiek zich ook gewaagd hebben op een zo onvast terrein als dat van de evolutie.

Op dit terrein toch zijn al vele theorieën gekomen en gegaan, bij de huidige zeer onzekere stand van de wetenschap te dezen aanzien is het zeker niet geoorloofd om de letterlijke zin van de Bijbel omtrent de oorsprong van het lichaam van den mens in twijfel te trekken, ook al strijdt de aanvaarding der evolutie met betrekking tot het menselijk lichaam op zichzelf met het geloof, zeer zeker doet dit wel de stelling, dat vele mensenlichamen waarin een ziel gestort werd door dergelijke evolutie zijn gevormd. Dit is in tegenspraak met de Christelijke waarheid van de eenheid van het menselijk geslacht, van de afstamming van één ouderpaar. Deze kaart tracht de zaken, die de verkoop zouden kunnen tegengaan te omzeilen door vaag te zijn. Het is altijd eerlijker kleur te bekennen.

Tenslotte geven enkele Histographen overzichten van de tijd na 1900 tot 1940, een practisch idee, waarin het feiten materiaal op schematische wijze staat opgesomd. Hetzelfde geschiedt op de Pan-American Histograph ten aanzien van de Pan-Amerikaanse beweging. Deze kaarten beperken zich tot feiten uit de tijd der historie en hebben dus veel grotere waarde dan het geknutsel van de andere.

Het grote bezwaar van deze kaarten is evenwel, dat men de indruk zou krijgen als zou de geschiedenis uit een soort feitenschema of gebeurtenissenstatistiek bestaan, veeleer dan uit een levend zich bewegen van levende volken en de ontwikkelingsgang van ideeën. De achtergrond der historie, waarbij het feitenmateriaal slechts gevolg is, ontbreekt.

(Vervolg van pagina 1).

Harry Stark in het Noordamerikaanse regeringsblad „Foreign Commerce Weekly" (Amigoe van 21 April 1943), waarin reeds betoogd werd, dat ons land de elasticiteit en macht tot zelfherstel verloren had, omdat het om de hogere lonen en het minder inspannende werk in grote industrie, het weinige wat er aan plaatselijke voedselproductie of huisnijverheid bestond, heeft verwaarloosd. Reeds lang geleden heeft, zoals men zich herinnert ons Statenlid Ernesto C. Martijn, in een vraaggesprek met ons blad op deze zelfde kwaal gewezen en het grote belang beklemtoond van plaatselijke kleine nijverheid.

Wij kunnen het nijpend belangrijke boek van dezen Engelsen Dominicaan niet voldoende aanbevelen.

Curaçao.

APOSTOLISCH VICARIUS WEDER OP CURAÇAO.

Hedenmiddag keert Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., de Apostolisch Vicarius van Curaçao weder naar Curaçao terug. Zoals men wacht, bracht Zijne Hoogwaardige Excellentie een bezoek aan Aruba voor zaken.

MONSEIGNEUR ELLIS 45 JAAR PRIESTER.

Heden viert Monseigneur Antoine Gérard Ellis, Rector van het Pensionaat Welgelegen zijn 45-jarig Priesterfeest. Monseigneur Ellis in één der stillen in den lande, die ongemerkt tussen zijn medeburgers leeft en toch een grote invloed op hen heeft. Zijn welwillendheid, goedheid en royale mildheid hebben veel goeds gedaan aan het heil der zielen.

Op Pinksterdag 1898, de 29ste Mei, strekte de toenmalige Apostolische Vicarius van Curaçao, Zijne Hoogwaardige Excellentie Monseigneur Ambrosius J.J. van Baars O.P., zijn gewijde handen over den jongen Priester uit en zalfde Zijne Hoogwaardige Excellentie den jongen Curaçaosen leviet tot Priester in eeuwigheid.

De eerste standplaats was Bonaire, waar Priester Ellis achtereenvolgens kapelaan en Pastoor werd. Van Bonaire ging hij naar Aruba, waar het Pastoorambt geoefend werd op de Noord, Santa Cruz en Savoneta. In 1919 werd Priester Ellis benoemd tot rector van het Pensionaat Welgelegen, dat grote invloed oefend op geheel Zuid-Amerika.

Bij Zijn zilveren Priesterfeest eerde Zijne Heiligheid den Paus Priester Ellis door hem te benoemen tot Geheim Kamerheer, waardoor Priester Ellis de titel van Monseigneur mocht voeren. Uit deze eervolle onderscheiding blijkt wel hoe hoog de Kerkelijke Overheid de verdiensten van dezen bescheiden Priester schatte.

In de stilte van een Pensionnaat leeft een bescheiden Priester, die door gebed en weldoen zijn landgenoten op grootse wijze weldoet naar tijd en eeuwigheid.

Monseigneur Antoine Gérard is een sieraad onder de Curaçaoënaar; de roem van zijn geslacht.

MGR. BREDY BIJ DEN LANDVOOGD.

Gisteren heeft de Hoogeerwaarde Heer Monsignore John J. Bredy zijn opwachting gemaakt bij Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao. Mons. Bredy is oud-marine aalmoezenier met de rang van Schout-bij-Nacht, gedelegeerde van den Ordinarius aangewezen voor de Atlantische bases van de U.S.-strijdkrachten.

ASKARINI WAS BIJ DE ZEELIEDEN.

Gisteravond verzamelden vele zeelieden en belangstellenden zich in het mooie zaaltje van het Katholieke Zeemanshuis, om de Oosterse tovenaar Professor Askarini in zijn wondertoeren te aanschouwen. Pater Augustinus van der Meer O.P. leidde den beroemden Oosterling in en vertelde hoe hij reeds sedert zijn studiejaren vervuld was van een grote weetgierigheid naar de Egyptische, Babylonische, Assyrische enz. toverkunst. Blijde was Pater Van der Meer dan ook, dat hij den wijd en zijd befaamden Askarini in het Zeemanshuis mocht begroeten. En daar begon Askarini.

Een aaneenschakeling van wonderlijke wonderheden. Doorgeknipte touwen bleken in het geheel niet doorgeknipt. Op Chinees degelijke wijze opgehangen wasgoed viel bij het eerste rukje op de grond. De kundigheden met de kaarten waren phenomenaal. En er was zeker geen bedrog bij van de assistenten, want dat waren onschuldige meisjes, een eerzaam zoon van Hermandad en stoere mannen van de zee. Een echtgenoot had zoveel vertrouwen in de kunde des tovenaars, dat hij zijn vrouw onthoofden liet. Heelhoofdig kwam zij weer bij manlief terug. Een schaal gevuld met rijst werd veranderd in een schaal met water. Dan kwam tot slot de beroemde Ping-Pong en zijn schat. De rovers dachten een schat te stelen en bij het verdelen van de buit merkten zij, dat zij Ping Pong te pakken hadden en niet de schat. Wat een teleurstelling bij de rovers, wat een verbazing bij het toeziend gezelschap. Het was een gezellige avond en terecht dankte Pater Van der Meer heel hartelijk voor de geboden geheimzinnigheid.

Laat Askarini nog eens komen.

COMMISSIE TER BESTUDERING PERSONENVERVOER OPGEHEVEN.

Bij beschikking van 25 Mei 1943 No. 3512, heeft Zijne Excellentie de Gouverneur de in Augustus 1942 ingestelde Commissie ter bestudering van het personenvervoer opgeheven, onder dankbetuiging aan de leden voor de als zodanig bewezen diensten.

Belangrijk werk kon deze Commissie verrichten met betrekking tot de indertijd gehouden verkeerstellingen en bandeninspectie, welke ook haar nut afwierpen bij de regeling der benzinedistributie. Een succes was voorts de busdienst, in de opzet waarvan de Commissie een zeer werkzaam aandeel had.

UITSTAPJE VOOR DE ZEELIEDEN.

Morgen heeft het Apostolaat ter Zee weder een uitstapje georganiseerd voor de zeelieden. Om 10.30 uur is het verzamelen bij het katholiek zeemanshuis in de Klipstraat. Er zijn veel auto's nodig, derhalve wordt een dringend beroep gedaan op degenen, die een auto bezitten, om deze beschikbaar te stellen. Des avonds om 17.30 uur is men weder thuis.

VERENIGINGSNIEUWS.

Katholieke Sport Centrale: Korfbal: Cito — Sig 2—0.

Voetbal: Heden: Sithoc B — Excelsior B.

Zondag: 10.15 uur Tropiaals B — Excelsior B; 15.— uur The Western Stars — C.S.R. II; 16.30 uur Jong Suriname — Resolute.

De voetbalvereniging „Ajax" bestaat morgen, Zondag, 30 Mei, drie jaar.

LEON A. L. WEEBER BENOEMD.

Met ingang van 1 Juni aanstaande is Meester Leon A. L. Weeber benoemd tot substituut-griffier van het Hof van Justitie in Curaçao (vacature C. W.J Jonckheer, die bij de C.P.I.M. benoemd werd) en tot waarnemend griffier van hetzelfde Hof (ter vervanging van Mr. Dr. M. F. da Costa Gomez gedurende diens uitlandigheid)

Buitenland.

STALIN OVER DE ONTBINDING VAN DE KOMINTERN.

„In een verzochte brief zeide Stalin, dat de ontbinding van de Komintern op de juiste tijd komt, omdat hierdoor de organisatie van de gezamenlijke aanval van alle vrijheidslievende landen op den gemeenschappelijken vijand — het Hitlerisme — vergemakkelijkt wordt". Voorts zeide Stalin, dat hierdoor „de leugen aan de kaak wordt gesteld", dat Moskou van plan is andere landen het Bolsjewisme op te dringen. Ook wordt een einde gemaakt aan de „lastertaal", dat de „communistische partijen in de verschillende landen niet zouden handelen in het belang van haar eigen volk, doch in opdracht van buiten." Stalin schreef in antwoord op een brief van Harold King, correspondent van het Britse agentschap te Moskou (Londen, (AP) 29.5).

PENARANDA PASSEERT HAITI.

Enrique Penaranda's speciale vliegtuig vertoefde gisteren in de namiddag een uur te Port au Prince op weg van Havana naar Ciudad Trujillo, waar de Boliviaanse President zou overnachten. Van daar zal hij de reis naar Caracas voortzetten.

Op het vliegveld werd Penaranda ontvangen door President Elie Lescot, de Haïtiaanse Ministers, het diplomatieke corps en vele Haïtiaanse persoonlijkheden. De militaire eer werd bewezen door een bataljon van de Garde d'Haïti.

Aan tafel gebruikten de beide Presidenten een kop Haitiaanse koffie. Het gesprek was zeer hartelijk en ging gemakkelijk aangezien Lescot vloeiend Spaans spreekt. De Presidenten maakten een korte tocht naar de stad. Zij bezochten de Miramar Club en een suikerfabriek. Lescot gaf Penaranda een foto met onderschrift. Penaranda sprak vanuit het vliegtuig en besloot met te zeggen: „Haïti is een groot land" (Port au Prince, (AP) 29.5).

MEXICO BEREIDT TROEPEN NAAR HET BUITENLAND TE ZENDEN.

President Avila Camacho van Mexico hield een radiorede ter gelegenheid van de eerste jaardag dat het land in oorlog ging. Hij deelde mede, dat Mexico bereid is troepen de strijd in te zenden, doch dat dit thans niet nodig is (Mexico, (AP) 29.5).

NOORDAMERIKAANS BUREAU VAN OORLOGS-MOBILISATIE INGESTELD.

President Franklin D. Roosevelt vormde een nieuw bureau van Oorlogsmobilisatie onder leiding van James Byrnes, Directeur van de economische stabilisatie, die bijkans de algehele macht zal oefenen op alle oorlogsinspanningen van het thuisfront.

Het nieuwe bureau zal een program maken om zoveel mogelijk in overeenstemming te doen samenwerken en de politiek vaststellen voor het beste gebruik van de natuurlijke en industriële bronnen van het land ten behoeve van militairen en burgers. Het doel daarvan is de stabilisatie van de burgerlijke staathuishoudkunde te onderhouden en de staatshuishoudkunde toe te passen aan de oorlogsomstandigheden. Byrnes zal als Directeur van de Economische stabilisatie worden opgevolgd door den Federalen Rechter Fred Vinson. Byrnes zal Directeur zijn van het Oorlogs-bureau en ook Voorzitter van het Oorlogs-mobilisatie Comité, dat hem zal bijstaan. Leden daarvan zullen zijn: de Secretaris van Oorlog Henry Lewis Stimson, de Secretaris van Marine Frank Knox, Harry Hopkins, Voorzitter van de Munitie-toewijzingsraad, Donald Nelson, Voorzitter van de Oorlogs-productieraad en Vinson.

In een toelichting zeide Roosevelt, dat hij het Bureau instelt om „het werk van de oorlogsbureau nauwer te verbinden met de productie, verschaffing, vervoer en distributie van de militaire en burgerlijke voorraden, materialen en atikelen.

Roosevelt zeide dat „wij een phase van de oorlogvoering ingaan, die het nodig maakt, dat alle duplicaties en alle inter-departementale wrijvingen vermeden worden, zodat snelle beslissingen kunnen worden getroffen en onze militaire machine alsook onze belangrijke burgerlijke staathuishoudkunde met volle stoom en in volle vaart kunnen lopen" (Washington, (AP) 28.5)

PRESIDENT VAN LIBERIA VOOR HET U.S.A.-CONGRES.

Edwind Barclay, President van Liberia, bracht heden een bezoek aan de Senaat en het Huis van Afgevaardigden der Verenigde Staten van Noord-Amerika. Eerst sprak hij de Senators toe en later de Afgevaardigden van het Huis.

Dit was de eerste keer, dat een kleurling het Noordamerikaanse Congres toesprak. Zo men weet, had President Franklin D. Roosevelt kort na de conferentie te Casablanca een bezoek gebracht aan de Republiek Liberia aan de Afrikaanse Westkust, waar Noordamerikaanse troepen gelegerd zijn. Bij deze gelegenheid noodde hij President Barclay uit tot een bezoek aan de Verenigde Staten van Noord-Amerika (Washington, (AP) 28.5).

GELUKWENSEN VAN MIHAILOVITSJ.

De Joegoslavische Regering deelde mede, dat Generaal Draja Mihailovitsj van zijn geheime hoofdkwartier in de Joegoslavische bergen zijn gelukwensen zond aan Eisenhower, Montgomery en andere Geallieerde militaire leiders in Noord-Afrika voor de „ontzaggelijke Geallieerde overwinning". De Regering zeide, dat het Joegoslavische volk „uitziet naar de komende vernietiging van de as" (Londen, (AP) 29.5).

AARDBEVING IN DUITSLAND.

Radio-Berlijn zeide in een DNB-bericht, dat een groot deel van Zuid-West Duitsland 's morgens door een aardbeving werd geschokt. Enkele personen in het district Balingen nabij Stuttgart zouden lichte verwondingen hebben bekomen. Men zeide, dat de schok door geheel Wuertemberg en Baden alsook in Elzas werd gevoeld (Londen, (AP) 28.5).

HEVIGSTE AANVAL OP ESSEN.

Het nieuwsbureau van het Britse Ministerie van Luchtvaart deelde meden, dat de aanval in de nacht van Donderdag op Vrijdag op Essen de hevigste is, waaraan deze stad dit jaar werd onderworpen. De vliegtuigen gebruikten een nieuwe bombardementsmethode, waarbij elke golf even groot was. Er werden echter variërende bommenladingen geworpen, zodat elke lading de grootst mogelijke verwoesting aanrichtte bij de opeenvolgende phasen van de aanval. Men zeide, dat de vliegtuigen in tien golven aanvielen en hun bommen binnen vijftig minuten wierpen. De terugkerende vliegers zeiden, dat de branden „samen schenen te smelten tot een soliede massa over een groot gebied".

Meer dan duizend ton aan springstoffen werd geworpen op de Kruppfabrieken, die reeds ten minste een maand zijn stilgelegd na drie aanvallen in Maart en April (Londen, (AP) 28.5).

ZIJ STROMEN OVER HET KANAAL.

Geallieerde vliegtuigen begonnen heden bij het aanbreken van de dageraad over het Kanaal te stromen in de richting van Noord-Frankrijk. De eerste grote formaties vlogen te hoog om te kunnen zeggen, of er Vliegende Forten en Liberators onder waren. Het is echt zomerweer en de zon schijnt helder op de Straat van Dover. De hittewaas beperkte evenwel het zicht. Tijdens de nacht was er een belangrijk verkeer heen en weer over het Kanaal. Het waren allemaal vliegtuigen van de Royal Airforce, hoewel men niet gelooft, dat er een grote aanval heeft plaatsgehad. De Duitsers zonden niet één vliegtuig boven Groot Britannië. (Londen, (AP) 29.5).

AANVAL OP ZEEBRUGGE.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend: „Venturas van het Bommenwerperscommando vielen heden Zeebrugge aan. Eskaders van Spitfires geleidden en steunden de bommenwerpers. Een bommenwerper en een gevechtsvliegtuig worden vermist." (Londen, (AP) 28.5).

4 BELGEN TER DOOD VEROORDEELD.

Het Belgische nieuwsagentschap deelde mede, dat de Duitse krijgsraad 4 Belgen ter dood veroordeeld heeft op beschuldiging, dat zij de Burgemeesters van Verviers en Sart les Spa alsook de bediende van laatstgenoemde hebben vermoord (Londen, (AP) 28.5).

3½ MILLIOEN DODEN.

De Commissie van Voorlichting der Verbonden Volken heeft getracht een overzicht te verkrijgen van de misdaden door de nazies bedreven. Men ging, om iedere schijn van partijdigheid te voorkomen, hierbij uitsluitend van Duitse cijfers uit.

En zo kwam men tot de slotsom, dat tot 1 Januari 1943 3.400.000 mensen door de nazies zijn omgebracht, ongerekend zij, die ten gevolge van Gestapo-martelingen de dood vonden.

Deze moordstatistiek zal zolang er geschiedenis bestaat, aangehaald worden als een bewijs van de verschrikkingen, welke zich onvermijdelijk voordoen, wanneer men een moderne techniek aan de handen van praehistorische barbaren toevertrouwt.

Het ergste is Polen er aan toe. Anderhalf millioen Polen zijn door de Duitsers vermoord: één millioen Joden; 744.000 Joegoslaven; 24.000 Fransen; 16,000 Hellenen; 2.683 Tsjechen; 2200 Nederlanders; 193 Belgen; 140 Noren en 129 Luxemburgers.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Radio-Algiers zeide, dat Giraud en Eisenhower het Grootkruis in de Legioen van Eer heeft aangeboden.

— **Londen:** Het Duitse communiqué deelde mede, dat krachtige nieuwe aanvallen door de Russen gedaan worden in de Oostelijke sector van het bruggehoofd in de Kuban.

— **Londen:** Het Italiaanse communiqué zeide, dat luchtformaties van de as de havens van Sousse en Bone aanvielen en voltreffers plaatsten op de installatie. Livorno, Foggia en Lucera werden aangevallen door Geallieerde vliegtuigen met machinegeweervuur en bommen.

— **Moskou:** De Russen maakten bekend, dat de Duitsers de zware Hamburg 139 watervliegtuigen aan het Oostfront gebruiken. De veelmotorige bommenwerpers bestrooiden de Russen 's nachts met mijnen. De Duitsers werpen behalve gewone bommen ook tijdbommen, kleine anti-personeel bommen en springbommen, die „Frongs" genoemd worden en uiteenspatten in splinters.

— **Nwe York:** Domei deelt mede, dat Luitenant-Generaal Sjogenori Kuroda het bevel over de Japanse legerstrijdkrachten in de Philippijnen heeft overgenomen van Luitenant-Generaal Sjizuitsji Tanaka. Deze is overgeplaatst „naar een zekere belangrijke post in het Keizerlijke leger". Men zeide, dat Kuroda Vrijdag te Manilla arriveerde.

Brieven aan een jongen vriend.

Uit het nieuwsblad „Suriname":

„Mijn waarde vriend:

Je schrijft mij, dat je door de huidige omstandigheden niet naar Europa kunt om, zoals jouw ouders en jij van plan waren, aldaar jouw studiën te voltooien.

Je beklaagt je er over, dat hier, voor de jonge mannen zoals jij, geen gelegenheid bestaat om op middelbare scholen, af te studeren en je drukt de vrees uit dat, als de oorlog zal afgelopen zijn de jongens van jouw generatie verplicht zullen zijn de strijd om het leven aan te vangen veel minder uitgerust dan diegenen, die niettegenstaande de tegenwoordige omstandigheden in de gelegenheid zijn theoretisch zich te ontwikkelen. Met angst voorzie je zelf de mogelijkheid, dat in plaats van zoals je gehoopt had door flink studeren goed geplaatst te kunnen worden, je ertoe verplicht zult worden je tevreden te stellen met een of ander baantje welkelt dat je zelfs als doodgewoon ambachtsman jouw brood zult moeten verdienen.

Ik zal niet ingaan op jouw zienswijze betreffende het gebrek aan scholen waar de jeugd haar middelbare studiën zou kunnen voltooien zonder zich verplicht te zien zich kostbare reis- en verblijfkosten in Europa te getroosten, deze quaestie is niet te mijner beoordeling. Maar wel zal ik ingaan op de andere vraagstukken, die je in je brief aansnijdt.

Eerst en vooral laat mij openhartig bekennen, dat jij het volkomen mis hebt, indien je denkt, dat ik mij met jouw klaagliederen verenig. Verwacht dus niet van mij, dat ik zal trachten je te troosten. Integendeel, was je mijn zoon of een nauwe bloedverwant, dan zou ik je eens flink onder handen nemen voor je pessimistische opvattingen, voor je sombere vooruitzichten.

Want, op een leeftijd, dat men jong en sterk het ganse leven hoopvol voor zich uitgestrekt ziet, ga jij zitten piekeren over jouw toekomst. Bij de allereerste hindernis, welke jij bespeurt, begin je reeds te klagen, laat jij reeds de moed zinken! Omdat dit of dat nu precies niet juist verloopt zoals jij het zoudt gewild hebben, denk jij het recht te hebben aan de gang te gaan als een verwend kind, neem jij de allures aan van een door en door ervaren man, verbeeldt je een baanbreker te zijn der op komst zijnde nieuwe tijden!

Zonder je protectie te kennen, besef ik heel goed, dat je in jouw kringetje van vrienden het hoogste woord voert. De theorieën, welke je links en rechts heb opgedaan, decreteer je met een zekere verwaandheid de jouwe eigen. Je meent te bezitten de zuiverste democratische principes, maar tracht met de despotische geest der dictatoren je persoonlijke opvattingen bij jouw makkers op te dringen en als een of ander van je vriendjes door jouw aanstellerij beïnvloed de kinderlijke voorspelling maakt, dat jij eens geroepen zal worden de gemeenschap te leiden, dan zwelt je hart van trots en fier gelijk een jonge haan kraait je uit: „Ja, ik ben een man met wilskracht."

Neen jongen, neen, sta mij toe jouw openhartig te zeggen, dat ben jij niet. Als een man met wilskracht moeilijkheden in het leven ontmoet, dan verspilt hij niet zijn tijd met nutteloos klagen, maar moedig vangt hij de strijd opnieuw aan, want elke tegenslag sterkt hem. Hij zal niet zeuren, wenen of weeklagen bij ouders en vrienden: „Zie wat men mij gedaan heeft", maar hij richt zich overeind en niet, alleen om zijn eigen belangen te verdedigen, maar ook om zijn vrienden te helpen en te steunen. Hij jammert niet over wat deze of gene doet of niet doet, maar hij gaat anderen voor.

Als een man met wilskracht ziet, dat hij niet kan bereiken, waarnaar hij streeft, zal hij niet zo dom wezen te trachten een muur met zijn kop te beuken, als hij niet de gebraden kip kan bekomen, waarvan hij gedroomd heeft, zal hij niet zo dwaas zijn laatste stuk haas te versmaden, dat hij bekomen kan.

Nog minder zal hij het als een minderwaardig iets beschouwen vrij en onafhankelijk als een flinke bekwame ambachtsman een ruim en prettig leven te leiden in plaats van met moord en das een nederig baantje te bekleden welk men maar al te dikwijls bekomen heeft en behouden kan door een elastische ruggegraat te bezitten.

Mijn waarde vriend, jij hebt het geluk te behoren tot een jong sterk ras, tot een geslacht, dat een grote en mooie taak zal te volbrengen hebben na deze oorlog een gans nieuwe wereld op te bouwen. Wil je deze taak waardig volbrengen, dan zal je ook moedig zelf de handen uit de mouw moeten kunnen steken. Vergeet niet, dat hoe mooi en lief een meisje ook wezen mag je ze nooit tot gezellin zult bekomen door alleen van haar te dromen. Het leven, jouw toekomst, is gelijk een mooie vrouw, die men niet kan lokken of verleiden met zuchten en smeken „kom tot mij", maar die men kan veroveren door mannelijk optreden.

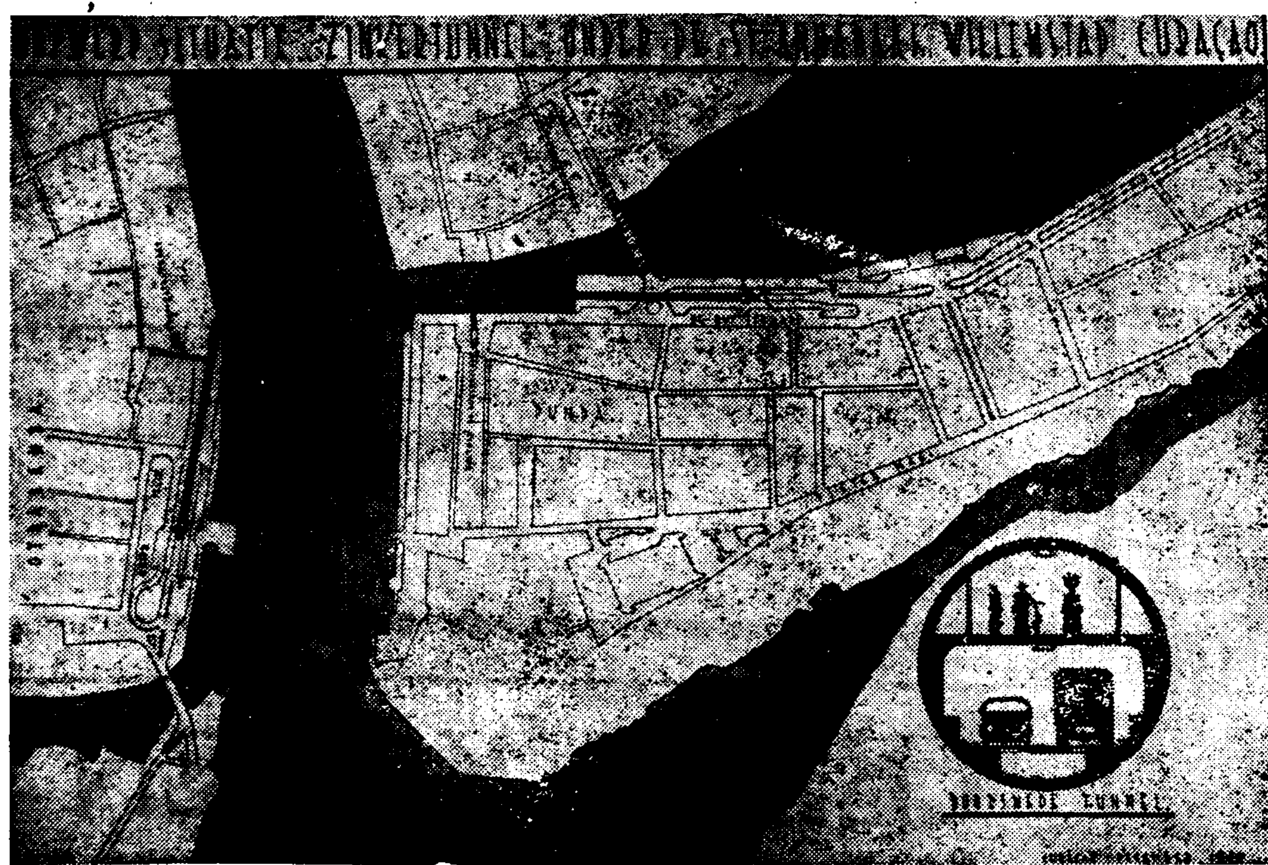
Fier het hoofd omhoog dus en met ferme tred op de baan der toekomst voorwit.

Des te beter voor jouw misschien, indien je in dit geval geen geleerde kunt worden. Jonge landen, zoals Suriname hebben veel meer behoefte aan goed geschoolde ambachtskrachten, die degelijk practisch werk kunnen verrichten dan aan stijve en hooggeleerde heren, die in hun studiekamer onfeilbare theorieën opbouwen, welke andere even stijve en hooggeleerde bollen door even andere onfeilbare thesis te niet doen.

Ondertussen, mijn waarde jonge vriend, wens ik je van ganser harte het beste toe."

G. Stampeart.

DE ZINKERTUNNEL

Heden is den Staten van Curaçao aangeboden het onderstaande Aanvullingsrapport bij het in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 25 Februari is, gepubliceerde ontwerp van de Heren P. A. Stuivenberg en F. A. Druimelen betreffende een Zinkertunnel van 5 millioen.

De instemming, welke door het Bestuur van Curaçao, pers en particulieren betoond werd met het Tunnelplan onder de St. Annabaai en de vele vragen, welke ons hierover bereikten, hebben ons doen besluiten een aanvullingsrapport aan te bieden aan Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao, de Staten van Curaçao en de Kamer van Koophandel.

De ontwerpers.

* * *

AANVULLINGSRAPPORT behorende bij het plan voor een zinker tunnel onder de St. Annabaai te Willemstad Curaçao.

Om het in Januari 1943 aan het Bestuur ingediende „zinkertunnel-plan" te completeren, menen ontwerpers dit rapport nog met enkele nadere beschouwingen te moeten aanvullen.

Om de overwegingen, welke tot deze aanvullingen geleid hebben, meer te rechtvaardigen, hebben ontwerpers eerst enkele der voornaamste vragen, welke in verband met het tunnelplan opgeworpen werden, in dit rapport beantwoord.

Vraag 1: Waarom hebben de ontwerpers in hun plan de doorvaartdiepte van de St. Annabaai boven de tunnel op 13 à 13.50 meter of 42 à 44 voet gesteld?

Door de tunnelbuis onder de St. Annabaai op minimale diepte aan te brengen, blijven de in- en uitritten van de tunnel zo kort mogelijk en worden de aanleg- en exploitatiekosten van het project daardoor zo laag mogelijk gehouden, terwijl de geprojecteerde korte opritten dan zeer gunstig op de hoofdverkeerswegen van de stad aansluiten.

De rifbank voor de havenmond van de St. Annabaai is 12 meter diep; het gegraven gedeelte van het Panamakanaal slechts 10 meter en het Noordzeekanaal 12 meter diep (maximale diepgang zeeschepen 11 meter).

De bovenkant van de betonnentunnel onder de haven van Rotterdam ligt op pl.m. 14 meter diepte en heeft ter bescherming een zanddekking van pl.m. 2 meter dikte, dus blijft boven de tunnel een doorvaartdiepte van 12 meter.

Mede in verband met het feit, dat slechts schepen van een beperkte maximale tonnage de haven van Willemstad kunnen binnenvaren (grotere schepen gaan naar Caracasbaai) hebben ontwerpers de bovenkant van de tunnel op 16 meter à 16,50 meter beneden zeespiegel geprojecteerd, zodat met een $2\frac{1}{2}$ à 3 meter dikke deklaag van stortbeton, de doorvaartdiepte ongeveer à 13,50 meter wordt.

Alleen als het voor de Scheepvaart strict noodzakelijk geacht wordt, zou de doorvaartdiepte boven de tunnel op 14 à 14,50 meter gebracht kunnen worden.

Vraag 2: Waarom zijn de gewapend beton tunnels aangebracht in een geconstrueerde stalen buis met een roestvrije buitenwand?

De zinkerbuis komt in de St. Annabaai te liggen. Het zeewater in de haven is vermengd met afvalzuren (o.a. zwavelzuur) afkomstig van de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij en heeft daardoor zeer corrosieve eigenschappen.

Een gietstalen bekledingsmantel, zoals gewoonlijk voor tunnels gebezigd of een geheel gewapend beton tunnel, zoals de zinkstuk tunnel onder de haven van Rotterdam, kunnen hier dus onmogelijk toegepast worden.

Met het oog op de hier te Curaçao voorkomende aardbevingen of aardtrillingen en de andere zich eventueel in de omgeving van de tunnel voordoende schokken, zal de geconstrueerde buis in staat moeten zijn deze trillingspanningen te kunnen opnemen.

Zou geen roestvrije stalen wand toegepast worden, dan zal zeer spoedig, na een eventuele trilling van de tunnel, het zuurhoudende zeewater in de scheurtjes van het gewapend beton dringen en daar de vernielende werking op het betonijzer van de tunnel aanvangen.

Ontwerpers hebben daarom voor de zinkerbuis aan een zg. **„Skeletbouw" staalconstructie gedacht, met daaromheen een roestvrijstalen wand.**

Vraag 3: Waarom is de rijweg in de rechte gedeelten van de tunnel 5,50 meter en in de bocht 7 meter breed?

Bij tunnels voor snelverkeer (40 à 60 Km./uur) is het noodzakelijk, dat de rijweg gelijk van breedte blijft, zowel in de bochten als op de rechte gedeelten. De tunnelbochten moeten zo groot zijn, dat daardoor met voldoende snelheid gereden kan worden. Als minimale straal voor de bochten kan pl.m. 60 meter aangehouden worden.

Bij het door Ontwerpers ingediende plan werd van het standpunt uitgegaan, dat door de tunnel geen snelverkeer doch slechts stadsverkeer 15 à 20 Km./uur toegelaten zal worden, terwijl rekening gehouden werd met een maximale voertuigbreedte van 2.20 meter.

Door de bocht zo kort mogelijk te houden, wordt de tijdsduur, waarin de autobestuurders hun aandacht aan de bocht moeten schenken, tot het minimum terug gebracht.

De straal van de bocht werd daarom in het plan op 30 meter gesteld, terwijl de rijweg plaatselijk verbreed werd van 5,50 meter tot 7 meter.

Het komt Ontwerpers voor dat deze oplossing de veiligheid van het verkeer zeer ten goede zal komen.

Vraag 4: Hoe hadden ontwerpers gedacht een dergelijke zinkerbuis onder de St. Annabaai aan te brengen?

Door de ontwerpers werd op deze vraag aan belangstellenden reeds vele malen in grote trekken een uiteenzetting gegeven; deze vraag is echter niet voor een korte omschrijving vatbaar.

In Engeland bestaan reeds vele z.g. „tube tunnels", zodat het aanbrengen van een zinkerbuis onder de haven practisch geen moeilijkheden zal opleveren.

Kortheidshalve mogen ontwerpers verwijzen naar het hier zover medegedeelde in het ingediende rapport onder hoofdstuk:

„Wijze van uitvoering der Werkzaamheden."

Vraag 5: Wat hebben ontwerpers bedoeld toen zij in hun rapport schreven: „Een vaste brug van de Scharlooberg naar de Motet-Berg met opritten aansluitend op de Kortijnweg en Berg-Altena **is economisch niet te aanvaarden?"**

Hiermede werd bedoeld, dat de gemeenschap met de omschreven vaste brug als rijverkeersweg oeververbinding een aantoonbaar bedrag van ten minste ƒ 300.000,— per jaar meer zal moeten uitgeven aan vervoerkosten van personen en goederen, dan bij gebruikmaking van de ontworpen tunnel als oeververbinding tussen de beide stadsdelen.

Hoe ontwerpers aan dit bedrag gekomen zijn volgt uit onderstaande kostenberekening met vergelijkende gegevens.

De ontworpen tunnel heeft een totale rijweglengte van 700 meter, terwijl elk voertuig een hoogteverplaatsing van 20 meter ondergaat.

De bedoelde vaste brug zal op een hoogte van ten minste 60 meter boven zeespiegel moeten komen (masthoogte „Statendam" 57 meter boven waterlijn en eis doorvaarthoogte voor een eventuele vaste brug over haven te Rotterdam was 62 meter.)

De bergbruggen Motet en Seharloo zijn gelegen op pl.m. 35 meter hoogte, zodat aan elke zijde van de haven constructiewerken van ongeveer 25 meter hoogte gemaakt moeten worden; de op en afritten daarheen moeten ten minste 300 meter à 350 meter lang zijn.

Deze brug krijgt dus een totale lengte van 800 à 900 meter, terwijl elk voertuig eventueel met vracht een hoogte verplaatsing van 60 meter ondergaat.

De af te leggen rijweg over de vaste brug wordt ongeveer 3 maal langer en alle voertuigen met eventuele last zullen 3 maal hoger opgevoerd moeten worden, dan bij een tunnel.

Men mag daarom gerust aannemen dat het verschil, tussen een rit over de vaste brug en een rit door de geprojecteerde tunnel aan gasoline, onderhoud en slijtage gemiddeld 15 ct. per voertuig zal bedragen.

Het rijverkeer tussen de beide stadsdelen was gedurende 1942, 4000 tot 6000 voertuigen per etmaal.

Het totaal verlies voor het rijverkeer per jaar bedraagt 365 dagen x 5000 voertuigen x 0.15 — ƒ. 273.750,00 of rond ƒ. 275.000,00.

Het tijdverlies van de chauffeurs en eventueel bij de voertuigen behorende werklieden om deze drie maal langere weg af te leggen is bezwaarlijk in geld uit te drukken; maar schade wordt hierbij zeker door de gemeenschap geleden.

Eveneens zullen de tarieven voor de busjes en huurauto's voor een rit van Punda naar Otrabanda en omgekeerd over de vaste brug hoger zijn dan voor een korte rit door de tunnel.

Hoeveel het de tienduizenden voetgangers, welke dagelijks van Punda naar Otranbandd terug gaan, waard zou zijn om in plaats van een ongerieflijke, tijdrovende veerbootdienst gebruik te moeten maken, door een goed geventileerde tunnel te kunnen lopen, is moeilijk te taxeren.

In verband met het eventueel uit het roer lopen van binnenvarende schepen en bij grote golven in de haven is de kans op ongelukken met de veerboten niet uitgesloten.

Ongetwijfeld zal toch een veilige een goede oeververbinding voor de voetgangers een eerste vereiste moeten zijn.

Op grond van de bovenstaande uiteenzetting menen ontwerpers dat een vaste brug van Scharlooberg naar Motetberg met daarnaast een veerbootdienst voor voetgangers in de stad „economisch niet te aanvaarden is."

Vraag 6: Worden, naast het rapport met tekeningen van het zinkertunnelplan ook **de plaatselijke eisen,** welke men hier op Curaçao aan de tunnel stelt, aan de deskundige bureaux voor tunelbouw gezonden en door wie zijn deze eisen opgesteld?

Naar aanleiding van deze vraag hebben ontwerpers gemeend een nadere aanvullende beschouwing te moeten houden over:

De plaatselijke eisen voor een tunnel onder de St. Annabaai.

Het is vanzelfsprekend, dat de ontworpen tunnel behalve aan alle technische eisen, ook aan de plaatselijke behoeften en verlangens van de gemeenschap moet voldoen.

De adviesbureaux voor tunnelbouw zullen dus volkomen op de hoogte gebracht moeten worden met de z.g. plaatselijke eisen, om een juist advies over de doelmatigheid van de tunnel aan het Bestuur van Curaçao te kunnen uitbrengen.

Voor het officieel vaststellen van de plaatselijke eisen en ten einde de adviesbureau eventueel van verdere voorlichting te kunnen dienen zou een „Commissie van voorbereiding" in het leven geroepen kunnen worden.

Commissie van voorbereiding.

Naar het oordeel van ontwerpers zal deze commissie dus o.a. onderstaande punten moeten vaststellen en deze zullen dan ter kennis van het adviesbureau voor tunnelbouw gebracht dienen te worden.

1o Is de tunnel gunstig geprojecteerd in verband met de ligging van handelscentra, winkel- en kantoor complexen?

2o. Zijn de plaatsen van in- en uitgangen van de tunnels en roltrappen ten behoeve van de voetgangers juist gekozen?

3o. Hoeveel meter moet de minimale doorvaartdiepte van de St. Annabaai boven de tunnel blijven?

4o. Is de rijverkeertunnel bedoeld voor het snelle verkeer, meer dan 60 Km/uur; **gewoon verkeer,** 30 à 40 Km/uur; of **stadsverkeer** 15 à 20 Km./uur?

Verder zou medegedeeld moeten worden:

5o. Dat het hoofddoel van de ontworpen tunnel is: **het verenigen van de twee stadsdelen** en daarom de tunnel zo kort mogelijk moet blijven; dat het doel van deze tunnel dus niet is het doorgaande autosnelverkeer buiten de stad te houden, zoals bij vele bestaande tunnels in Europa en Noord-Amerika het geval is.

Hier op het eiland Curaçao is nl. geen doorgaand snel verkeer.

6o. Dat in verband met het doel van de tunnel de maximale helling van de hoofdverkeersweg over Berg-Altena toelaatbaar voor de tunnelopritten wordt geacht.

7o. Dat de capaciteit van de ontworpen tunnel zijnde 1000 voertuigen per uur in elke richting met een snelheid van 15 Km. en 10.000 voetgangers als totaal in beide richtingen voldoende zal zijn.

Het kan zeker zijn nut hebben, dat de Commissie duidelijk naar voren brenge, dat Curaçao geen groots opgezette of luxe tunnel wenst, doch een doelmatige tunnel verlangt, eenvoudig van opzet, economisch in uitvoering en met zo laag mogelijke exploitatiekosten.

Verder zou het zeker aan te bevelen zijn, dat voor het bepalen van de „plaatselijke eisen", naast de ambtenaren van Openbare Werken, Havendienst en Verkeerswezen ook handel, industrie en scheepvaart en vooral de Volksvertegenwoordiging hun meningen in deze kenbaar zouden kunnen maken.

De bewoners van Curaçao hebben het meeste belang bij een doelmatige oeververbinding en dragen daarvoor de verantwoording tegenover het nageslacht.

De commissie van Voorbereiding zou derhalve kunnen bestaan uit: Voorzitter van de Staten van Curaçao met tenminste vier leden; Voorzitter van Kamer van Koophandel met tenminste twee leden; Particuliere scheepvaart twee leden, benevens door den Gouverneur aan te wijzen ambtenaren;

Proefboringen voor bodemonderzoek.

Naar de mening van ontwerpers zal een bureau voor tunnelbouw bezwaarlijk eén volledig advies kunnen geven over de technische uitvoerbaarheid van het plan, zo lang zij niet beschikt over volledige gegevens van de bodem op de paats, waar de tunnel geprojecteerd is.

Gezien het grote algemeen belang, dat met de tunnel gediend is, zou het zeker te betreuren zijn als met de aanvang van proefboringen voor bodemonderzoek en met het maken (door het Kadaster) van zuivere situatietekeningen van Brionplein, St. Annabaai en Waaigat, gewacht zou worden tot na de oorlog.

Met een goede oeververbinding zal één der grote problemen van Willemstad en de haven opgelost zijn.

De bewoners van Curaçao zullen het Bestuur zeker dankbaar zijn voor een spoedige en juiste oplossing van dit vraagstuk.

De ontwerpers beëindigen daarom **hun rapport met de wens, dat spoedig de veiligste en doelmatigste oeververbinding tot stand moge komen.**

Curaçao, 5 Mei 1943.

De ontwerpers:
P. A. van Stuivenberg, B.B.U.
Ond. Dir. Landswatervoorzieningsdienst.
F. A. van Drimmelen, M.T.R.
Amb. (Tech.) bij Gouvernement Curaçao.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Za. en Zo.:

Telegram Afdeling:
29.5: Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.
30.5: Bonzet, tel. 353, L. de Colignylaan 14.
Shipping & Supplies: De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.
Scheepvaart Afdeling:
29.5: Barends, tel. 440, Emmastad 24
30.5: Pruis, tel. 299, Emmastad 14.
Dok Afdeling: Van Hasselt, tel. 468 en De Boer, tel. 234.